

CCCCVII.
Definitio Habitus Fratrum Prædicatorum
Ordinis S. Dominici, & Fratrum Eremitarum
Ordinis S. Augustini.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EX injuncto Nobis Pastoralis muneris debito, Religiosorum hominum, qui contemptis illecebris sæculi divinis se obsequiis manciparunt, quieti, & tranquillitati præcipua quadam, & singulari sollicitudine providere tenemur, ut iis omnibus sublatis, quæ illorum in via Domini progressum retardare possunt, majori alacritate divinis laudibus persolvendis, & Christi fidelium salutis promovendæ incumbant.

Controversias exortas inter utrumque Ordinem occasione vestis albe & nigræ.

§. 1. Alias siquidem cum inter dilectos filios Fratres Ordinis Prædicatorum S. Dominici, & Fratres Ord. Eremitarum S. Augustini de habitus albi delatione, quo ita consimiles viderentur, ut si absque veste Superiori nigra incedant vix alter ab altero discerni queat, controversiæ non sine ipsorum Fratrum perturbatione, & Laicorum offensione sæpius ortæ fuissent, nonnullæ Rom. Pontificum prædecessorum nostrorum, præsertim vero fel. record. Alexandri Papæ Quarti Constitutiones super ea prodierunt.

Ac præcipue in Hispania, & Portugallia.

§. 2. Et nuper eadem pene controversia in Regnis Portugallia, & Algarbarum insurgente, ac Fratibus S. Dominici, de præjudicio ab Ordine S. Augustini ipsum habitum, & etiam extra Claustra deferente, sibi ilato conquerentibus.

Clemens suis literis tollere curaverat.

§. 3. Nos ejusdem Alexandri, & aliorum Romanorum Pontificum privilegia desuper concessa per literas nostras sub datum Romæ apud S. Petrum, die 12. Martii 1597. servari mandavimus, prout in illis continetur.

Augustiniani albam vestem suo Ordini conformem esse continentur.

§. 4. Verum quia sequuta ipsarum literarum promulgatione, dilectus filius noster Antonius tit. S. Mariæ Tranthyberim Presbyter Card. Saulius Protector, dilectus filius Magister Franciscus Pereira Assistent pro Ultramontanis Provinciis ejusdem Ordinis S. Augustini Nobis nomine prædicti Ordinis S. Augustini exposuerunt, neque per nostrorum prædictorum prædecessorum Constitutiones, neque per hujusmodi nostras literas suis Fratibus interdici amictum proprio instituto congruentem, & ab incepte fere Ordine gestari solitum, atque etiam ab eo, quo Fratres S. Dominici utuntur, si uterque Ordo intra suos limites consistat, valde dissimilem, ac exhibitus sui Ordinis Constitutionibus, & juribus nuper Nobis humiliter supplicarunt, ut huic tam diutinae quæstioni, & molestiæ auctoritate nostra Apost. sinem tandem imponere de benignitate Apostolica dignaremur.

Quod idem assensum Judices ad hoc a Pontifice delegati.

§. 5. Propterea Nos jussimus utriusque Ordinis privilegia, Constitutiones, ac statuta per dilectos filios nostræ Visitationi, & Reformationi Apostolicæ Præfectos diligentius examinari, partium-

que ipsarum jura, & præteniones audiri, ac maturius ponderari. Qui Reformatores auditis Magistro Ferdinando de Castro Procuratore Provincie Portugallia Ordinis Prædicatorum, ac supradicto Francisco, & Constitutionibus, aliisque juribus utrinque deductis Nobis retulerunt, comperisse, vestes albas, tamquam interiores per amorum Ordinum Fratres, ex propriis institutis deferri posse, neque ullam inde orti confusionem, si superiorem illam nigram, qua inter se optime distinguuntur, singuli juxta proprias institutiones gestarent.

Clemens designat habitum utriusque Ordinis proprium.

§. 6. Nos controversiæ hujusmodi perpetuum silentium imponere, & utriusque Ordinis prædictorum, ex quibus in Ecclesia Dei uberes in dies fructus prodire solent, quieti prospicere volentes, Motu proprio, non ad dictorum fratrum, aut aliorum instantiam, sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, harum serie statuimus, & ordinamus, ut perpetuis futuris temporibus dicti Fratres Prædicatorum Sancti Dominici cum capta nigra; Fratres vero Eremitæ S. Augustini cum Tunica etiam nigra ad instar propriarum Constitutionum, non solum in dictis Regnis, sed ubique locorum, tam in propriis Conventibus, & Ecclesiis eos actus exercent, in quibus habitum nigrum Constitutiones jubent adhiberi, præcipue vero in Ecclesia, dum Confessiones audiunt, Conciones, seu Lectiones ad Populum habent, quam extra Claustra in quibuscumque actionibus, & functionibus, etiam in itinere, & ad prædia licet Urbibus, Oppidis, aut Monasteriis vicinioria, animi gratia accedentes, semper incedere debeant, & teneantur. Ac propterea in virtute sanctæ obedientiæ sub indignationis nostræ poena eidem utriusque Ordinis Fratibus districtius inhibemus, ne absque habitu nigro utriusque Ordini constituto, ac propria professionis protestativo, etiam dum in Conventibus, & Ecclesiis supradictas actiones exercent, neque extra claustra, præterquam in Edibus, & Viridariis Prædiorum suorum, ullo umquam tempore, aut quovis prætextu patenter deambulare, & ulterius dictorum Ordinum Superioribus, & Fratibus universis, & singulis sub excommunicationis lætæ sententiæ poena eo ipso incurrenda mandamus, ne deinceps in perpetuum, super hoc litem, aut molestiam aliquam Superiores nimirum, & Fratres Ordinis Prædicatorum Superioribus, & Fratibus Ordinis Eremitarum, nec vicissim Superiores, & Fratres Ordinis Eremitarum ipsis Superioribus, & Fratibus Ordinis Prædicatorum hujusmodi inferre audeant, seu præsumant.

Partibus perpetuum indicit silentium.

§. 7. Nos enim quamcumque litem super hoc motam ad Nos harum serie avocamus, illamque penitus extinguimus, ac utriusque parti per hanc nostram Constitutionem perpetuum silentium imponimus, ac impositum esse volumus, & declaramus.

Clausula pro hujus Constitutionis firmitate.

§. 8. Ac presentes literas nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, vel quo-

quoquam alio defectu, ex eo quod dicti Fratres ad hoc vocati non fuerint, notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos iuris reduci, seu in jus, vel controversiam revocari. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiti debere, nec non irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Executores designat.

§. 9. Quo circa Venerabilibus Fratibus Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis, ac dilecto filio causarum Curie Camera Apostolica Generali Auditori per presentes Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel per alium, seu alios, presentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dictorum Fratrum, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra omnia, & singula præmissa inviolabiliter observari. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes, per sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compellendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Contraria tollit.

§. 10. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac utriusque Ordinis prædictorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum eidem Ordinibus, aut cuicumque illorum concessis, confirmatis, & approbatis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides danda transumptis.

§. 11. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impellis, manu Notarii publici subscriptis &c.

Dat. die 2. Octobr. 1603. An. XII.

Dat. Tuscule sub Annulo Piscatoris die 2. Octobris, 1603. Pontificatus nostri Anno XII.

CCCCVIII.

Ex Regestis Secret. Breve.

Fratres Tertii Ordinis Sancti Francisci Regni Francia subijciuntur Ministro Generali Ordinis Sancti Francisci de Observantia, & Commissario Generali Ultramontana familia prædicti Ordinis, nec non Commissario Generali Nationali Francia.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procurator.

EX injuncto Nobis Pastoralis muneris debito Religiosorum quorumcumque sta-

tui prospere dirigendo libenter prospicimus, prout in Domino salubriter conspicimus expedire.

Declaratio de qua in Rubrica.

§. 1. Volentes igitur prospero statui, & felici regimini Fratrum Tertii Ordinis Sancti Francisci in Regno Francia existentium, quantum in Domino possumus, opportune prospicere, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac mera deliberatione, deque Apostolica potestatis plenitudine. Universos Fratres dicti Tertii Ordinis Sancti Francisci Regni Francia, eorumque Conventus, seu Domos quoscumque, dilecto filio Ministro Generali Ordinis S. Francisci de Observantia ac Commissario Generali Ultramontana familia prædicti Ordinis, nec non Commissario Generali Nationali Francia, quem prædictus Minister Generalis, vel Commissarius Generalis pro tempore deputaverit, qui, ut accepimus, in ipsorum Ministri, & Commissarii Generalis absentia septem Provincias dicti Ordinis Minorum de Observantia Regni Francia gubernare solet, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo subijcimus: ipsique Ministro, ac Commissario Generalibus Ultramontana familia, necnon Commissario Generali Nationali Francia respective, ut eorum singuli per se, vel alios sui Ordinis Fratres ad hoc idoneos ab eis respective Deputandos Domos, & Conventus, ac Fratres Tertii Ordinis S. Francisci supradictos, tam in Capitale, quam in Membris visitare, corrigere, reformare, & castigare, necnon electionem Ministri Provincialis, ut infra faciendam: servata forma Decretorum Concilii Tridentini, facere, & confirmare possint, facultatem concedimus, & impertimur.

Provincialis ab hisce Fratibus eligendus.

§. 2. Præterea cum modo prædicti Tertii Ordinis Fratres Ministrum Provinciale non habeant, volumus, & eadem auctoritate statuimus, & ordinamus, quod Fratres prædicti Tertii Ordinis, seu eorum Conventuum Superiores, & alii Vocales in unum congregentur, iussu dicti Ministri Generalis Ordinis Sancti Francisci de Observantia, seu Commissarii Nationalis Francia, & ex se ipsis unum Ministrum Provinciale per vota secreta eligant, qui sic electus ab eodem Ministro Generali, vel Commissario Nationali Francia, aut alio, qui eorum nomine hujusmodi electioni præfuerit, confirmari debeat, ac omnibus privilegiis, facultatibus, & auctoritate super omnes dicti Tertii Ordinis Conventus, & Fratres Regni Francia, quibus alii Ministri Provinciales, aliarum Provinciarum Tertii Ordinis Sancti Francisci hujusmodi ubilibet existen. frui, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, sine aliqua differentia frui, & gaudere possit, & debeat, prout ei ad hoc nominatim facultatem concedimus, & impertimur.

Prius tamen perendus Visitor.

§. 3. Volumus etiam, quod singulis bienniis, seu trienniis iidem Fratres vocales Tertii Ordinis prædicti Capitulum Provinciale celebrent, ante cujus celebrationem tunc existens Minister eorum Provincialis teneatur a dicto Generali Ministro

stro Fratrum de Observantia, vel a Commissario Generali Ultramontanæ familia, seu a Commissario Generali Nationali Franciæ ejusdem Ordinis de Observantia Visitatorem petere, qui eorum Provinciam visitet, & electionem novi Ministri Provincialis, ut supra faciat, & confirmet.

Qui nisi post duos menses accesserit, Capitulum Provinciale cogatur.

§. 4. Verum si hujusmodi Visitator intra duos, aut tres Menses ad summum non accesserit, supradicti Fratres Tertii Ordinis ad celebrationem Capituli, & electionem novi Ministri Provincialis absque interven- tu dicti Visitatoris procedere valeant; de qua electione Visitatorem postea accedentem, qui eam confirmare teneatur, certio- rem facere debeant. Sed si post factam hu- jusmodi electionem, & dictis Superioribus notificatam, electio prædicta intra sex Men- ses ab eis confirmata, vel infirmata non fuerit, ipsa electio Apostolica auctoritate censetur confirmata eo ipso.

Clausula.

§. 5. Decernentes sic, & non aliter per- petuo observari debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrarium

§. 6. Non obstantibus quibusvis Consti- tutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dicti Tertii Ordinis S. Francisci etiam ju- ramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & Consuetudinibus, privilegiis quoque, Indul- tis, & literis Apostolicis eidem Ordini, illius- que Superioribus, & personis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confir- matis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores, præsentibus pro- expressis habentes, hac vice dumtaxat spe- cialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 2. Octobr. 1603. An. XII.

Datum Tusculi sub Annulo Piscatoris die 2. Octobris 1603. Pontificatus Nostri Anno XII.

CCCXIX.

Confirmatio literarum Sixti V. super Offi- cio Sanitatis Civitatis Anconitanæ.

Dilectis filiis Antianis, ac Communitati, & Hominibus Civitatis nostræ Anconitanæ.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Proemium.

Sincere fidei, & devotionis affectus, quem erga Nos, & Apostolicam Sedem gere- re comprobamini, Nos inducit, ut ea, quæ a Prædecessoribus nostris Romanis Pon- tificibus Vobis concessa sunt, ut perpetuo firma, & illibata persistant, Apostolicæ confir- mationis robore muniamus.

Refer. Sixt. V. i. teras.

§. 1. Alias siquidem a fel. record. Sixto Papa V. Prædecessore Nostro emanarunt literæ Vobis directe tenoris subsequenti- vi-

delicet: *Atergo* Dilectis filiis Antianis, ac Communitati, & Hominibus Ci vitatis No- stræ Anconitanæ: *intus vero*, Sixtus Papa V. Dilecti filii salutem, & Apostolicam be- nedictionem. Fidei, ac devotionis Vestræ sinceritas, quæ semper hanc Apostolicam Sedem coluistis, promeretur, ut ea, quæ legi- time ad vos, vestramque Communitatem spectant, & aliquando, temporum injuria præter, & contra libertates, consuetudines- que vestras sublata fuerunt, vobis restitui, ac in iuribus, & libertatibus vobis compe- tentibus, & per dictam Sedem respective concessis, manuteneri, ac defendi, necnon in illis reintegrari curemus. Sane per dile- ctos filios Comitem Joannem Baptistam quon. Hieronymi de Ferrettis utriusque Juris Doctorem, ac egregios viros Franciscum Todinum, & Julium etiam de Ferrettis Ci- ves, & Oratores vestros ad Nos, disfamque Sedem destinatos Nobis exponi fecistis, quod ab immemorabili tempore Officium sanita- tis dictæ Nostræ Civitatis per illius Civis originarios, ac Officiales suos ad hoc per eos pro arbitrio eligi, deputari, & amoveri, consuetos, regi, & gubernari, necnon administrari consueverat, & pro ejusdem officii libero, & commodiori exercitio, vos, Communitatemque vestram duo loca in Arse- nali Portus dictæ Civitatis, Dux Navæte nuncupata, ubi Naves collocare, merce- que extraneas de Sanitate suspectas, tempo- re debito expurgare, habere, & possidere consueveratis, quæ annis retroactis, dum pro subventione ejusdem Sedis scutum unum pro centenario super Datis mercium, & aliarum rerum dictæ Civitatis imponeretur, a Vobis, Vestraque Communitate hujus- modi de facto sublata fuerunt, supplicari- que Nobis curastis, ut de opportuno remedio providere de benignitate Apostolica digna- remur. Nos igitur in hac nostra ad Summi Apostolatus apicem Assumptione perpen- dentes Civitatibus nostris potissimum mari- timis pro illarum, Civiumque suorum con- servatione circa Sanitatis regimen præcipue providendum esse, idque commodius, & salubrius, quam per illarummet Cives fieri non posse, & propterea, sublato jam per Nos dicto subsidio unius scuti pro cente- nario, vos, vestramque Communitatem am- plioribus gratis decorare, & quod suum est, cuique tribuere, necnon quæ de facto processerunt, ad pristinum statum restituere volentes, dictum Sanitatis Officium in eum- dem statum, in quo ante impositionem præ- dictam quomodolibet erat, plenarie reinte- gramus, & reponimus, illiusque liberam exercitium per Vos, & Ministros Vestros prædictos juxta consuetum usum antiquum faciendum una cum omnibus, & singulis honoribus, oneribus, emolumentis etiam ad dictam impositionem haberi, & possi- deri, ac uti consuetis, & in specie dicta duo loca, seu duas Navetas pro ejusdem Officii servitio, & usui Vobis, & Communitati Ve- stræ hujusmodi pro dicti Officii pro tempore præfectis prout sunt, & se habent, aut esse, & se habere possunt, & hætenus consueve- runt,

runt, concedimus, & assignamus, Vosque, & Communitatem vestram hujusmodi in ve- stra antiqua possessione reponimus, restitui- mus, & plenarie reintegramus. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices, & Com- missarios, etiam S. R. E. Cardinales, su- blata eis, & eorum cuilibet quavis aliter ju- dicandi, & interpretandi facultate, & au- thoritate judicari, & definiti debere, ac quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter conti- gerit attentari, irritum, & inane decerni- mus. Quo circa Ven. Fratribus Anconitan. & Asculan., ac Maceraten. Episcopis per Apostolica scripta mandamus quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se vel alium, seu alios præfentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando, ac quoties opus fuerit, & pro parte vestra fuerint requisiti, seu unus eorum fuerit requi- situs, solemniter publicantes, vobisque, & Deputatis Vestris in præmissis omnibus, & singulis efficacis defensionis præsidio as- sistentes vos auctoritate nostra eisdem præ- sentibus literis, omnibus, & singulis in eis contentis pacifice frui, & gaudere faciant, non permittentes vos, aut deputatos vos- tros, seu vestrum aliquem, contra præsen- tium tenorem, etiam per Gubernatorem pro tempore, ac omnes dictæ Civitatis Of- ficiales, & ministros quomodolibet inde- bite molestari, perturbari, vel inquietari: Contradictores quoslibet, & rebelles, etiam- si Episcopali, vel majori præfulgeant digni- tate, per quascumque censuras, & penas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, in- vocato, etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Non obstantibus præmis- sis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indul- tis, & literis Apostolicis, Legatis, Vicelegatis, Gu- bernatoribus, Auditoribus, Commissariis, & aliis quibusvis personis, ac locis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam motu proprio quomodolibet concessis, approba- tis, & innovatis. Quibus omnibus, & sin- gulis, eorum tenores, ac de verbo ad ver- bum infererentur, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore perma- suris, hac vice dumtaxat specialiter, & ex- presse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus commu- niter, vel divisim ab eadem sit Sede indul- tum, quod interdicti, suspendi, vel excom- municari non possint per literas Apostoli- cas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 22. Junii 1585. Pont. Nostri Anno primo.

Perita Confir- matio.

§. 2. Cum autem, sicut Nobis nuper ex- poni fecistis vos pro majori præinfertarum literarum validitate cupiatis, illas Aposto- licæ Nostræ confirmationis robore com- munitari: Nobis propterea humiliter suppli-

cari fecistis, ut in præmissis vobis indulgere de benignitate Apostolica dignaremur. §. 3. Nos igitur vos specialibus favori- bus, & gratis prosequi volentes, & quem- libet vestrum a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & Interdicti, aliisque Ec- clesiasticis sententiis, censuris, & poenis a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet inno- datus existit, ad effectum præsentium dum- taxat consequendum, harum serie absolven- tes, & absolutum fore censentes, hujusmo- di supplicationibus inclinati, præinfertas literas, omniaque, & singula in illis con- tenta, auctoritate Apostolica, tenore præ- sentium perpetuo confirmamus, & appro- bamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adicimus, cas- que perpetuo validas, & efficaces existere, & fore, ac suos plenarios, & integros effe- ctus sortiri, & obtinere, ac ab omnibus, & singulis, ad quos spectat, & in futurum spe- ctabit, inviolabiliter observari debere, de- cernimus, & declaramus.

Est equitotes designati.

§. 4. Quo circa Ven. Fratribus Anconitan., Asculan., & Maceraten. Episcopis per præfentes committimus, & mandamus qua- tenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel per alium, seu alios præinfertas, ac præfentes literas, & in eis contenta quæ- cumque, ubi, & quando opus fuerit, & quo- ties pro parte vestra fuerint requisiti, seu unus eorum fuerit requisitus, solemniter publicantes, vobisque, & Deputatis vestris in præmissis omnibus, & singulis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate Nostræ vos præmissorum, & singu- lorum effectu pacifice frui, & gaudere, non permittentes vos, aut Deputatos vestros, seu vestrum aliquem contra præinfertarum, ac præsentium tenorem etiam per Gubernato- rem pro tempore existentem, ac omnes dictæ Civitatis Officiales, & Ministros quomodo- libet indebite molestari, perturbari, vel inquietari: Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & penas Ecclesia- sticas, aliaque opportuna Juris, & facti rem- edia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Obstantium derogatio.

§. 5. Non obstantibus quibusvis Consti- tutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Civitatis etiam juramento, confir- matione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, necnon omnibus illis, quæ dictus Sixtus Prædecessor in suis literis prædictis voluit non ob stare, cæterisque contrariis quibus- cumque.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 25. Octobr. 1603. Pont. Nostri Anno XII.

Dat. die 27. Octobr. 1603. An. XII.

Ex Regis. in Secret. Breu.

Confirmatio, & Declaratio Capituli de affrancandis Bonis Precariatis Monasterii Sancti Silvestri Terræ Nonantulæ, pro Duce Mutinæ.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

R Omani Pontificis Dignitati maxime convenit, non solum pacta, & conventiones inter ipsam, & Sedem Apostolicam ex una, ac Principes Viros ex altera partibus inita servare, sed cum opus est, concessionem, & gratias in ipsis conventionibus factas, nominatim confirmare, & declarare, prout occasio postulat, & ipse alias in Domino conspiciat expedire.

In tractatu inter Card. Aldobrandinum, & Cæsarem Eusebium.

§.1. Cum itaque inter alia Capitula conventionum inter dilectum filium nostrum Petrum S. Nicolai in Carcere Diacorum Cardinalem Aldobrandinum nuncupatum, Nostrum, secundum carnem, ex Fratre Germano Nepotem, tunc supremum Moderatorem Exercitus Ecclesiastici pro recuperatione Civitatis, & Ducatus Ferrariensis, comparati, ac etiam, prout nunc quoque existit negotiorum S. R. E., ac totius Status Ecclesiastici Generalem Superintendentem, Nostrum, & Apostolicæ Sedis nomine ex una, ac bo. mem. Lucretiam Urbini Ducissam, procuratorem nomine dilecti filii Nobilis Viri Cæsaris Eusebii Mutinæ, ac Regii Ducis ex altera partibus, super restitutione Civitatis, & Ducatus Ferrariensis, Nobis, & eidem Sedi tunc facta, in scriptis, infra scriptum Capitulum initum, & conventum fuerit, videlicet:

Conventum fuit ut expedirent littere Apostolicæ super Bonis Precariatis Monast. Nonantulan.

§.2. Che per li Boni Precariati della Badia di Nonantula, Sua Santità si degni di concedere alla Città di Modena, ed a quei di Nonantula una Bolla graziosa, conforme alla Bonifaciana, o almeno conceda di poterli appropriare con liberarli dalla detta Badia a cinque per cento del valore di essi, da stimarsi da Periti.

Possidentibus bonis d. Monasterii in emphyteusim conceditur facultas ex alienandis locato pretio a Peritis designando.

§.3. Cumque Nos, sequuta dictæ Civitatis Ferrariensis recuperatione, Capitula omnia prædicta de Fratrum nostrorum consilio, & assensu, perpetuo confirmaverimus, & approbaverimus: nunc vero dictus Cæsar Dux capiat super dicto Capitulo speciales nostras litteras expediri: Nos præmissa, ut par est, observare, ipsamque Cæsarem Ducem opportunis favoribus, & gratiis prosequi volentes, & a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, motu proprio, & ex certa scientia, ac mera deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, omnibus, & singulis Civibus, & Incolis Mutinensibus, &

Terræ Nonantulæ, earumque Comitatum, & Districtum, qui Possessiones, Villas, Prædia, & quævis alia Bona Stabilia in Civitate Mutinæ, aut Terræ Nonantulæ, vel in earum Comitatibus, & Districtibus, aut alibi ubicumque existentia sub nomine Precarii, seu Precariatus, vel Emphytheusis, sive alterius similis contractus titulo comprehensa, seu cadentia, & ut alia sibi, & eorum Antecessoribus universalibus, vel singularibus sub Precariatus, vel Emphytheusis, sive alterius similis contractus sit, ut præfertur, a Monasterio Sancti Sylvestri de Nonantula, Ordinis Sancti Benedicti, nullius Diocesis, ejusque Abbatibus, vel Commendatariis, aut aliis Præfidentibus, Administratores, seu Reservatarios, necnon Priore, & Conventu conjunctim, vel divisim concessa habent, & possident, seu deinceps habuerint, & possiderint eadem bona quomodocumque ipsis Precarii, seu Precariatus, vel Emphytheusis, sive alterius similis contractus titulo possidentibus, videbitur, & placuerit, ante tamen finitum tempus hujusmodi concessionum, quacumque præscriptione etiam contraria non obstante, a jure proprietatis, & directi domini ejusdem Monasterii, illiusque Mensæ tam Abbatialis, quam Conventualis, solutis pro eis in numerata pecunia ad rationem scutorum quinque pro quolibet centenario valoris in proprietate eorumdem bonorum per Peritum, vel Peritos communiter eligendos æstimandorum, liberare, & affrancare, illaque sibi ipsis, necnon filiis, ac heredibus, & Successoribus suis quibuscumque in infinitum appropriare, & pleno jure acquirere, & super his quæcumque Instrumenta necessaria, & opportuna celebrare, libere, & licite possint, & valeant, Apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuo concedimus, & indulgemus.

Et Superiores Monasterii conveniendi pro eligendis Peritis.

§.4. Ac in hujusmodi concessionibus, & Indulti executionem, potestatem facimus singulis Precariis, seu Precariatus, vel Emphytheusis, sive alterius similis contractus titulo bona prædicta possidentibus, qui eadem bona pro tempore affrancare, & liberare voluerint, dilectos filios Abbatem, vel Commendatarium, aut Administratorem, seu Reservatarium, aut alium Præfidentem nunc, & pro tempore existentem prædicti Monasterii, vel si sua specialiter interstit, illius Priorem, & Conventum, aut ibidem Vicarium, aliumve Agentem, seu Agentes, etiam dictos Abbas, seu Commendatarios, Administratores, Reservatarios, aliumve Præfidentem S. R. E. Cardinalis fuerit, propterea adeundi, ac ubi ad eorum notitiam, etiam extrajudicialiter deduxerint, seu deduci fecerint, se bona, de quibus agitur, affrancare, & liberare velle, de Perito, seu Peritis eorumdem bonorum æstimatoribus, conveniendi, ac in eventum discordiæ, unum, seu plures hinc inde pro quolibet parte, circa hoc deputandos, nominandi.

Et etiam in iudicio cogendi.

§.5. Declarantes Abbatem, seu Commendatarium, aut Administratorem, vel Reservatarium, aut alium Præfidentem, vel

Vica-

Et necessaria instrumenta conscribendi.

Vicarium, aliumve Agentem, seu Agentes prædictos pro eorum, & prædicti Monasterii parte, ad similem unius videlicet, vel plurium Peritorum nominationem, & conventionem, de illis, cum eisdem bona prædicta precarii, seu precariatus, vel emphytheusis, sive alterius similis contractus titulo possidentibus, faciendam teneri, & efficaciter obligatos existere, immo etiam invitatos ad hoc, omnibus juris, & facti remediis opportunis, cogi, & compelli posse.

§.6. Facta autem deinceps ab hujusmodi Peritis, vel Peritis estimatione, & illius relatione pecunie ex pretio affrancationis, ad eam quæ dicta est, rationem, videlicet quinque pro quolibet centenario provenientes, seu solvende in moneta Mutinensi, si bona prædicta in Civitate Mutinensi, vel Terræ Nonantulæ, aut in earum Comitatibus, & Districtibus sita fuerint, alias in moneta Bononiensi, penes publicum Campforem, seu Nummularium in Civitate Bononiensi communiter approbandum per singulos dicta bona precarii, seu precariatus, vel emphytheusis, sive alterius similis contractus titulo possidentes, absque tamen cujusque eorum damno, respectu differentie utriusque hujusmodi monete, deponi debeant: volentes, & eadem auctoritate etiam perpetuo statuentes, quod hujusmodi pecuniis per prædictos bona prædicta precarii, seu precariatus, vel emphytheusis, sive alterius similis contractus titulo possidentes, hoc pacto solutis, ac in deposito existentibus, statim atque ipsi fidem, vel attestacionem, aut cedulam talis solutionis, & depositi, Abbatibus, seu Commendatariis, aut Administratores, seu Reservatarios, aut alteri Præfidenti, vel si sua specialiter interstit, Priori, & Conventui, aut Vicario, seu Agenti, vel Agentibus prædictis exhibuerint, ad confessionem unius, vel plurium Instrumentorum publicorum, & super singulis affrancationibus pro tempore faciendis, utriusque procedi, ac in eisdem clausula, obligationes, renunciaciones, & Decreta necessaria, & opportuna, ac alias solita, & consueta, apponi, & adhiberi possint, & etiam debeant: bonaque de quorum liberatione, & affrancatione agetur, eo ipso, realiter, & de facto, penitus, & omnino liberata, & affrancata, ac singulis dicta bona precarii, seu precariatus, vel emphytheusis, sive alterius similis contractus titulo possidentibus: necnon eorum filiis, heredibus, & Successoribus prædictis appropriata, applicata, & acquisita sint, & esse censentur, ac ad illos pleno jure spectent, & pertineant. Si autem Abbas, vel Commendatarius, aut Administrator, seu Reservatarius, aut alius Præfidentem, vel alii pro Monasterio Agentes prædicti, confessioni hujusmodi Instrumentorum intervenire, ac eisdem consentire, noluerint tunc, & eo casu singule cedule pecuniarum per singulos dicta bona precarii, vel precariatus, vel emphytheusis, sive alterius similis contractus titulo possidentes solvendarum, & ut supra deponendarum vim, formam, effectum, & auctoritatem Bull. Rom. Tom. V. Par. III.

talium Instrumentorum obtineant, ipsasque liberationes, & affrancaciones sufficienter arguant, ac illas etiam absque alia attestacione, & alterius probationis adminiculo, tam in iudicio, quam extra illud, ac alias ubicumque plene, & concludenter probent in omnibus, & per omnia, perinde, ac si, eadem Instrumenta rite, & recte utrinque confecta, & stipulata forent.

Pecunie ex hujusmodi affrancacione provenientes omnino a Superioribus Monasterii investienda.

§.7. Cæterum partes erunt nunc, & pro tempore existentis Abbatis, seu Commendatarii, aut Administratoris, seu Reservatarii, aut alterius Præfidentis dicti Monasterii, ubi, & quoties pecunie ex pretio hujusmodi affrancacionum provenientes, ac in deposito existentes, ad summam quingentorum scutorum, habita ratione ad valorem, ac estimationem dictæ monete Mutinensis, seu Bononiensis, ut præfertur, ascenderit, vel illam exceperint, procurare, ut eadem pecunie in emptionem aliquorum bonorum stabiliū in illis partibus, vel tot Locorum Montium non Vacabiliū, hic in Urbe pro dicto Monasterio Sancti Sylvestri de Nonantula, quanto citius convertantur, & investiantur, prout eidem Abbati, Administratores, seu Reservatario, aut alteri Præfidenti dicti Monasterii, ut dictis pecuniis in emptionem dictorum bonorum stabiliū, vel Locorum Montium non Vacabiliū, ut præfertur, unico contextu, convertant, & investiant, & interim inde illas sub pœna privationis Abbatis, administrationis, seu reservationis, ac præfidentie, ipso facto, absque alia declaratione, incurrenda, non amoveant, nisi ad hunc effectum, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, præcipimus, & mandamus, & nihilominus ad illorum restitutionem de suo proprio teneantur, & ad id cogi possint, ac debeant: singuli vero, qui hujusmodi bona pro tempore affrancaverint, ad verificationem, quod pecunie per ipsos soluta, & in deposito relicta, seu dimissa in emptionem bonorum stabiliū, aut Locorum Montium pro dicto Monasterio, seu alium illius usum, aut utilitatem deinceps cesserint, & conversæ fuerint, nullatenus teneantur, minusque ipsi, eorumque filii heredes, & successores, ac jus, vel causam ab eisdem habentes in infinitum propterea, aut ex quovis alio preteritū a quoquam desuper, ullo umquam tempore molestari, inquietari, ut alias quomodolibet impediri possint: sed totum onus conversionis, & investituræ hujusmodi pecuniarum ad Abbatem, vel Commendatarium, aut Administratorem, vel Reservatarium, aut alium Præfidentem prædictum solummodo pertineat, itaut statim ubi eadem pecunie depositæ fuerint, illarum periculum penes ipsum versetur, ejusque conscientia ex tunc circa hoc onerata pariter, & gravata remaneat, & singuli prædicta bona precarii, seu precariatus, vel emphytheusis, sive alterius similis contractus titulo possidentes, ad nihil aliud teneantur, neque obligati sint, quinimò singulas affrancaciones, & liberationes hujusmodi bonorum ex nunc,

prout ex tunc, postquam, ut praefertur, vigore, & in executione praesentium facta fuerint, & contra, dicta auctoritate, etiam perpetuo approbamus, & confirmamus, ac perpetuae, & inviolabilis Apostolicae firmitatis robore communimus.

Clausula. §. 8. Decernentes illas omnes, & earum singulas perpetuo validas, firmas, & efficaces existere, & fore, ac suos plenarios, & integros effectus fortiri, & obtinere, ac ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit firmiter observari debere in omnibus, & per omnia, perinde ac si super singulis bonis huiusmodi cum expressione denominationum, situationum, confiniorum, qualitatum, quantitatum, verique, & annui valoris eorumdem, necnon etiam nominum, & cognominum singulorum dicta bona precarii, seu precariatus, vel emphytheusis, sive alterius similis contractus titulo possidentium, aliorumque necessarium specialis licentia, & particulare eisdem possidentibus indultum ad praemissa omnia, & singula a Nobis, dictaque Sede concessum, & obtentum fuisset.

Præsentium literarum firmitas. §. 9. Praesentes quoque literas de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostrae, aut quovis alio defectu notari, impugnari, aut infringi, retractari, invalidari, aut in jus, vel contraversionem revocari, seu adversus illas quodcumque iuris, vel facti, aut gratiae remedium impetrari, nullatenus posse, quin etiam illas vim realis, validi, & efficaci, ac utrinque iuramento vallati contractus, pactique, & solemnem conventionis, prout revera est, habere, & ut tales, in considerationem, & favorabilem pro dictis emphytheusis executionem cadere.

Clausula sublata. §. 10. Sicque, & non aliter per quoscumque Iudices ordinarios, & delegatos, quavis auctoritate fungentes, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, dictaque Sedis Nuncios, necnon Palatii Apostolici Causarum Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique, & in quavis instantia iudicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores designati. §. 11. Quocirca Venerabilibus Fratribus Mutinensibus, & Regiensibus Episcopis, ac dilecto filio Causarum Curiae Camerae Apostolicae Generali Auditori per praesentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, quando, & quoties opus fuerit, solemniter publicantes, atque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra, praemissa omnia, & singula suum plenarium effectum consequi, & obtinere, ac per eos, ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum, inviolabiliter, ac inconcussè perpetuo observari: Contradictores quoscumque per censuras, & poenas Ecclesiasticas, alia-

que opportuna iuris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Obstantium derogatio. §. 12. Non obstantibus sacri record. Bonifacii Papae VIII. Praedecessoris nostri de una, & in Concilio Generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad iudicium non trahatur, ac Pauli II., & aliorum quorumcumque Romanorum Pontificum etiam Praedecessorum nostrorum de rebus Ecclesiae non alienandis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon quibuscumque pactis, & conditionibus, etiam iuramento vallatis, de quibus in Investiturarum Instrumentis, ac etiam Monasterii, & Ordinis praedictorum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & lieris Apostolicis eisdem Monasterio, & Ordini, eorumque Superioribus, & personis, necnon Abbati, seu Commendatario, aut Administratori, vel Reservatario, aut alio Praesidenti, ac Conventui praedictis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis: Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores praesentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Restitutio, seu declaratio praesentium concessio. §. 13. Caeterum quantum attinet ad bona ea Civitatum Mutinae, & Terrae Nonantulae, illarumque Comitatus, & Districtus existentia, salvis praemissis, declaramus, praesentes literas in illis dumtaxat bonis extra loca praedicta existentibus locum habere, & quoad illa tantummodo Civibus, Incolis, & personis supra dictis suffragari debere, quae nimirum per eos, tempore iutorum Capitulum, & Conventionem inter Petrum Cardinalem, & Caelarem Ducem praedictos acquisita, & possessa reperiebantur, aut etiam post Capitulationem ipsam, sed ab aliis Civibus, Incolis, & personis Civitatis Mutinae, Terraeque Nonantulae eorumque Comitatus, & Districtuum cum effectu acquisita fuerint: quo vero ad illa bona extra loca praedicta existentia, quae per dictos Cives, Incolas, & personas post Capitulationem praedictam ab exteris acquisita fuerunt, ipsas praesentes literas effectum minime fortiri debere decernimus.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 20. Octob. 1603. Pontificatus nostri Anno XII.

Translatio oneris Missarum ex priorum dispositionibus in Monasteriis Monialium sub regimine Fratrum Minorum Sancti Francisci de Observantia existentium celebrandarum ad loca eorumdem Fratrum.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. EX debito Pastoralis Officii, cui disponente Domino, meritis licet imparibus praesidemus, ad ea libenter intendimus, quae ad Regularium personarum statum, & quietem, ac spirituales consolationem pertinere dignoscimus.

Causae facientes translationis. §. 1. Sane, sicut accepimus, cum in totius Italiae, caeterisque Cismontanis Regionibus, & praesertim in Gallia Cisalpina, plurima sanctimonialium Monasteria sub cura, regimine, & correctione dilectorum filiorum Fratrum Minorum Sancti Francisci de Observantia nuncupat. reperiantur, quibus quamplurima Missarum onera ex diversis priorum dispositionibus, & Legatis incumbunt, quae cum per Fratres ejusdem Ordinis in Ecclesiis Monialium celebrari soleant, hinc fit, ut non solum Ecclesiae Fratrum debito servitio destituta saepius remaneant, sed Fratres ipsi exinde per Civitates cum secularium scandalum vagandi, necnon cum eisdem Sanctimonialibus magis frequenter, & crebrius quam deceat, converlandi, occasionem sumant.

Translatio de qua in rubrica. §. 2. Quibus omnibus, quantum cum Domino possumus, occurrere volentes, ex Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Congregationis Episcoporum, & Regularium Voto, onera huiusmodi Missarum ab Ecclesiis singulis Monialium in Ecclesiis Fratrum ejusdem Ordinis, in locis eisdem respective existentibus, auctoritate Apostolica tenore praesentium transferimus.

Moniales tamen non tenentur solvere nisi elemosiam manuum. §. 3. Volumus tamen, ut remaneant ipsis Monasteriis Monialium omnes annuae perpetuae, seu temporales praestations, legata, redditus, ac bona quaecumque, pro dictis oneribus data, seu relicta, aut imposterum relinquenda, itaut Moniales non teneantur ullo umquam tempore solvere Fratribus, nec ipsi Fratres recipere possint pro celebratione Missarum, nisi id quod dati solent pro regionis, & cuiusque loci more, & consuetudine, pro elemosyna unius, vel plurium respective Missarum.

Numerus Missarum in Monasteriis Ecclesiis singulis celebrandarum. §. 4. Volumusque etiam, ut pro Monialium servitio in Monasteriis, in quibus numerum octuaginta excedunt, Missae duae in diebus feriatis, tres vero in diebus Dominicis, & festivis, & in Monasteriis, in quibus minor quinquaginta Monialium numerus existat, Missa una in diebus feriatis, duae vero Dominicis, & festivis, per Fratres ejusdem Ordinis celebrari debeant: reliquas vero Missas ex dispositionibus, & legatis pra-

dictis Monialibus quomodolibet incumbentes, in Ecclesiis Fratrum in futurum, perpetuis futuris temporibus, assignata, & tradita, ut supra, ipsis Fratribus debita elemosyna, per eisdem celebrari volumus, non obstantibus testatorum, legantium, aut alias disponentium voluntatibus, quas ad hunc effectum specialiter commutamus.

Quibus de causis licitum sit Fratribus ad Monasteria accedere. §. 5. Praecipientes nihilominus eisdem Fratribus, sub privationis vocis activa, & passiva, perpetuaeque inhabilitatis poena, ne ad Monasteria Monialium, praeterquam ad celebrandas Missas praedictas de Superiorum licentia, & in diebus festivitatum Monasteriorum huiusmodi, vel tempore receptionis, & professionis Novitiarum, sive obitus alicujus Monialis pro funere, & officio, ut moris est, peragendo, ullo modo, & sub quovis praetextu, vel colore accedere audeant, sive praesumant. Prohibentesque Ministro Generali, & aliis eorum Superioribus, ne huiusmodi licentias concedere possint, nisi ad effectum praedictum, & in caeteris firmo remanente Decreto Congregationis S. R. E. Cardinalium super negotiis Regularium praeposita, quo prohibetur, ne Regulares accedant ad Monasteria Monialium sine speciali licentia ejusdem Congregationis, & eisdem etiam Superioribus mandantes, ne ad Missas celebrandas, & alia praedicta adimplenda, nisi Fratres provectae aetatis, & probatae vitae mittant.

Moniales occasione huiusmodi translationis molestari nequeant ab Ordinariis. §. 6. Decernentes, Monasteria Monialium praedicta occasione translationis huiusmodi Missarum, per locorum Ordinarios, aut alios quoscumque molestari, vel perturbari nullatenus posse.

Clausula. §. 7. Praesentesque literas, & in eis contenta quaecumque nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu quovis alio defectu notari posse, sicque per quoscumque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores designati. §. 8. Quocirca dilectis filiis Curiae Causarum Camerae Apostolicae generali Auditori, ac locorum Ordinariis per praesentes districte praecipimus, & mandamus, ut ipsi, vel alter eorum, per se, vel alium, seu alios ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dictorum Fratrum, vel alicujus eorum fuerint requisiti, praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra eisdem Fratres praemissorum omnium, & singulorum effectum pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper a quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoscumque per censuras, & poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invoc-

Obstantium derogatio.

vocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.
§. 9. Non obstantibus Constitutionibus, & determinationibus Apostolicis, & quorumvis Monasteriorum hujusmodi, etiam juramento, confirmatione Apostolica, val quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgiis, & literis Apostolicis, eisdem Monasteriis, & illorum Ordinibus in contrarium premissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores presentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 8. Novem. 1603. An. XII.

Datum Romae apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 8. Novembris, millesimo sexcentesimo tertio, Pontificatus nostri Anno XII.

CCCXXII.

Ex Regest. in Secret. Breve.

Commisso Ordinariis locorum, Indiarum Occidentalium, eorumque in spiritualibus Officialibus, ut tollant abusum Parochorum, qui elemosynam duplo, aut aliqua parte majorem ab iis, qui sepeliuntur in Ecclesiis Regularium exigunt, quam ab iis, qui in propriis Ecclesiis secularium sepeliuntur.

CLEMENS PAPA VIII.

Universis, & singulis Venerabilibus fratribus Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis in Partibus Indiarum Occidentalium existentibus, ac dilectis filiis eorum Officialibus salutem, & Apostolicam Benedictionem;

Referre abusu, de quo in rubrica.

§. 1. Perlatum est ad Nos non sine animi nostri molestia, in istis partibus Indiarum Occidentalium quemdam inolevisse abusum, ut Parochi, seu Rectores Ecclesiarum Parochialium, elemosynam duplo, seu aliqua parte majorem ab iis, qui in Ecclesiis Fratrum Ordinis Sancti Francisci de Observantia sepeliuntur, quam ab iis, qui in ipsis Parochialibus Ecclesiis, pro eorum iuribus exigere, seu extorquere consueverint, in eorum animarum perniciem, & scandalum plurimorum.

Commisio.

§. 2. Nos igitur, qui pro nostra Pastoralis cura, & sollicitudine abusus quoscumque inter personas Ecclesiasticas tolerare non debemus, praemissis, quantum in Domino possumus, occurrere cupientes, Decreto etiam Sancti Gregorii Papae, quo vetuit, ne pro Ecclesiastica sepultura quidquam peti, aut exigi possit, sed tantummodo a sponte dantibus, elemosyna pro Ecclesiae luminaribus recipi valeat, inherentes, ex Voto etiam Venerabilium Fratrum Nostrorum

S. R. E. Cardinalium super Consultationibus, & negociis Episcoporum, & Regularium deputatorum, vobis, & cuicumque vestrum per praesentes committimus, & mandamus, ut omnino provideatis, ne diutius hujusmodi abusus in vestris Civitatibus, & Dioecibus toleretur, ac auctoritate etiam Nostra Apostolica decernatis, ne Parochi pro sepultura Christianidelium in Ecclesiis quibuscumque Regularium facien, quicquam petere, vel exigere possint, sed a sponte dantibus eam tantum elemosynam recipere valeant, quae pro sepulturis, quae in propriis, aut aliorum Clericorum secularium Ecclesiis sunt, recipi potest, contraditores quoscumque per censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo.

Derogatio contrarium

§. 3. Non obstantibus praemissis, & quibusvis praesentis Statutis, & Consuetudinibus etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ceterisque contrariis quibuscumque. Quia vero difficile foret, praesentes literas ad singula loca, ad quae opus esset deferri, volumus, & praesentium auctoritate decernimus, ut earum transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem in iudicio, & extra fides ubique habeatur, quae eisdem praesentibus haberetur, si essent exhibitae, vel ostensa.

Dat. die 17. Novem. 1603. An. XII.

Datum Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 17. Novembris millesimo sexcentesimo tertio, Pontificatus nostri Anno XII.

CCCXXIII.

In Idem Argumentum.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Expositum Nobis nuper fuit pro parte dilectorum filiorum Matthaei de Recalde Vicecommissarii, necnon Provincialium totius Ordinis Fratrum S. Francisci de Observantia Indiarum Occidentalium, quod Rectores Parochialium Ecclesiarum Indiarum jam pridem hunc abusum introduxerunt videlicet, quod elemosynas duplo majores ab iis, qui in Ecclesiis Domorum ejusdem Ordinis S. Francisci de Observantia, quam qui in Parochialibus hujusmodi sepeliuntur, exigere praesumpserunt, & ut dicitur in hoc Ordinariorum suorum, qui partem elemosynarum hujusmodi percipiunt, consilio, & assensu nitantur.

Frater Min. de Observantia abusu, de quo supra referunt.

§. 1. Cum autem, sicut eadem expositio subungebat, plerique Christiani in distarum Domorum Ecclesiis ob difficultatem jus adeo onerosum persolvendi, sepelire se facere non possunt, quo fit, ut Ecclesiae hujus-

Damnunque sibi inde promanans.

CCCCXIV.

Forma observanda a Fratibus Minoribus Ordinis Sancti Francisci strictioris Observantiae super receptione Novitiorum.

Sanctissimus D. N. D. Clemens Papa Octavus supplicationi Fratrum Reformatorem Ordinis Minorum de Observantia Sancti Francisci inclinatus, bonum propositum cujusque ad ipsam Reformatorem Religionem transire, in eaque Altissimo famulari cupientis, fovere volens, Custodi ejusdem Ordinis cum unanimi duorum Guardianorum, & doctorum Discretorum cujuscumque Custodiae Voto, plenam potestatem facit recipiendi, & admittendi ad habitum sui Instituti Novitios quovis tempore, etiam extra Capitulum. Non obstantibus Decretis generalibus Sanctitatis Suae de genere editis, & aliis Constit. & Ordin. Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Custodi cum voto. Guardianorum, & 2. Discretorum licet Novitios recipere.

§. 1. Ita tamen, ut prius examinentur diligenter per ipsos Custodem, Guardianos, & Discretos recipiendorum, & admittendorum qualitates, juxta Ordinis Regulam, Decreta, & Constitutiones Apostolicas.

Examinatis prius illorum qualitatibus.

§. 2. Et Custos sub poena privationis vocis activae, & passivae teneatur in proximo, tunc futuro Capitulo Custodiali, vel ejus loco, Congregatione etiam Custodiali singulis annis habenda, referre quot acceperit Novitios, ac illorum qualitates, & in quibus Monasteriis recepti commoerentur, & approbationem, & confirmationem receptionis, & admissionis ante professionis emissionem obtinere, alias supradicta omnia ex nunc, prout ex tunc irrita esse voluit, & hujus Decreti auctoritate declaravit.

Omniaque in futuro Capitulo referre.

Datum Romae die Dominico, 23. Novembris 1603.

Dat. die 23. Novem. 1603. An. XII.

CCCCXV.

Committitur Nuncio Sabaudiae, ut prohibeat, ne in locis Pinerolii, & aliis circumvicinis Parentes in posterum filios Nutricibus Haereticis educandos tradant.

Ex Regest. in Secret. Breve.

Venerabili Fratri Paulo Episcopo Bovinensi, Nostrae, & Apostolicae Sedis apud dilectum filium Nobilem Virum Carolum Emanuele Sabaudiae Ducem Nuncio.

CLEMENS PAPA VIII.

Venerabili Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

§. 1. Perlatum est ad Nos, non sine animi nostri molestia, in Oppido Pinerolii, & aliis locis convicinis a nonnullis proprios filios Infantulos, cum primum in lucem editi, & a Baptismatis Fonte levati sunt, ad Mulieres haereticas in proximis Vallibus haereticis labe infectis habitantes, lactandos mitti, indeque, ut plurimum eveni-

Catholici nutricibus Haereticis filios committunt.